

ингерманландски пехотенъ полкъ (командиръ му бѣ графъ Комаровскій) съ две 9 фунтови круповски орждия. Тия части именно съставиха тъй наречения „отредъ на генералъ Карцевъ“. За началникъ щабъ на тоя отредъ бѣ назначенъ сжщия полковникъ Сухомлиновъ. На Балкана по това време бѣ вече легналъ доста дълбокъ снѣгъ. На 21—22 декември пионери съ група работници българи се отправиха да разчистятъ пжтекитъ на прохода. Интересно е да се отбележи, че недалечъ отъ поменатата позиция пионеритъ, работейки по разширяване на единъ корнизъ, откриха останки отъ древенъ пжтъ, посланъ съ крупни камъни. Отъ край време той се е покрилъ съ тлъсти слоеве прѣстъ и камъни. Отъ историята на Римъ знаемъ, че въ края на първия или началото на втория вѣкъ следъ Рождество Христово императоръ Траянъ изпратилъ на Балканския полуостровъ за усмиряване на разбунтувана Тракия 5 римски легиона (въ легионъ по 5000 души). Тия легиони се опитали да минатъ Балкана презъ сегашния Троянски проходъ и тамъ били загинали. Изкачването на тежкитъ 9 футови орждия на колела бѣ немислимо. Тогава устроихме нѣколко груби шейни на дебели греди. Орждията бѣха разглобени на части и яко привързани по части върху шейнитъ. Само колелата бѣха натоварени на коне. Въ шейнитъ бѣха впрегнати по 5—6 чифта биволи или волове. При всѣка шейна имаше по цѣла команда съ широки ремъци и българи — подкарвачи. Изкачването на орждията начена въ зори на 23 декември; макаръ и съ голѣмъ трудъ, орждията бѣха изкачени и поставени на позицията въ малки закрития. Частитъ спрѣха на бивакъ недалече задъ позицията на поляна средъ борови гори на открито. Фактически отряда командуваше полковникъ графъ Комаровски, понеже генералъ Карцевъ, набитъ мжжъ, неможеше да се изкачи на прохода може би и поради разстроено здраве. Решено бѣ турската позиция да се атакува на 26 декемврий. Полковникъ Сухомлиновъ бѣ решилъ да ознаменува първия день на Коледа, 25 декемврий, съ престрелка по редута „Орлово гнѣздо“. Ние се изкачихме пеша на позицията. Първиятъ гърмежъ надмина цельта, втората граната удари въ откосъ на хълма подъ редута